

Mājturība un tehnoloģijas 1.–4. klasei

Mācību priekšmeta programmas paraugs speciālo izglītības programmu īstenošanai

Atbildīgā par izdevumu Iveta Mantromoviča

ISEC redakcija

Satura rādītājs

Ievads.....	2
Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi.....	3
Mācību saturs.....	4
1. klase.....	4
2. klase.....	7
3. klase.....	10
4. klase.....	13
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni.....	16
Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes.....	18
Mācību līdzekļi.....	18
Mācību metodes.....	19

Ievads

Mācību priekšmeta “Mājturība un tehnoloģijas” programmas paraugs (turpmāk – programma) veidots atbilstoši Latvijas Republikas Vispārējās izglītības likumam un Valsts standarta pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmeta “Mājturība un tehnoloģijas” standartā izvirzītajiem galvenajiem mērķiem un uzdevumiem, ievērojot speciālās pamatizglītības programmā izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Programma ir veidota, lai īstenotu speciālās izglītības programmas izglītojamajiem ar viegliem garīgās attīstības traucējumiem.

Programma ir speciālās izglītības programmas sastāvdaļa, kuru veido mācību priekšmeta mērķi un uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Piedāvātajai programmai ir ieteikuma raksturs. Katrs pedagogs var veidot savu mācību priekšmeta programmu vai konkretizēt un papildināt šīs programmas mācību saturu, tā apguves secību, mācību metodes, izmantojamās mācību līdzekļus utt., piemērojot izglītojamo spējām un vajadzībām.

Mācību saturs paredzēts divām mācību stundām nedēļā.

Izglītojamie 1.–4. klasē apgūst elementāras prasmes sevī un savas apkārtnes uzturēšanā, iepazīst dažādus materiālus, to izmantošanas iespējas, apgūst prasmes to apstrādē, vingrinot un attīstot pirkstu muskulatūru, tādējādi veicinot domāšanu, valodu un runu.

Mācību saturs programmā piedāvāts atbilstoši izglītojamo attīstības, spēju līmenim un veselības stāvoklim.

Programmas mācību saturs nodrošina sabiedriskajai un personiskajai dzīvei nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi.

Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķis

Sagatavot izglītojamās amatniecības un mājturības programmas apguvei, veicināt praktisko darbu prasmes attīstību, garīgo, fizisko un sociālo spēju attīstību, veidot priekšstatu un sapratni par darba procesiem un estētiskajām vērtībām; attīstīt saskarsmes un sadarbības spējas, kā arī veicināt iniciatīvas, zinātkāres, patstāvības un praktiskās darbības attīstību.

Mācību priekšmeta uzdevumi

Gūt priekšstatu par sakoptu vidi, attīstīt prasmes savas darba un atpūtas vietas sakopšanā un uzturēšanā.

Apgūt prasmes veidošanā, modelēšanā, darbā ar papīru, dabas materiāliem, tekstilijām, stiepli, plastilīnu un citiem materiāliem.

Veicināt atbildību par veikto darbu, strādājot individuāli un grupā.

Apgūt prasmes – strādāt ar zīmuli, lineālu, grieznēm, adatu –, ievērojot darba drošības noteikumus.

Apgūt izstrādājumu izgatavošanas tehnoloģiju un kompozīcijas pamatus, īstenojot pašizpaušmi uzdevumu izpildē.

Novērtēt savu un citu izglītojamo darbu.

Mācību saturs

1. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Ievadnodarbība	2	Iepazīstināšana ar rokdarbu stundu specifiku Uzvedības, drošības tehnikas un sanitāri higiēniskās prasības rokdarbu stundās	Ir priekšstats, ko apgūs rokdarbu stundās. Ievēro drošības tehnikas un sanitāri higiēniskās prasības.
Sadzīves kultūra	5	Izglītojamā darba vieta, tās uzturēšana kārtībā Telpu uzturēšana kārtībā Skolas, sporta un mājas apģērbs. Uzvedība pie galda Augļi un dārzeņi, to izmantošana uzturā Augļu un ogu plate	Mācās uzturēt kārtībā savu darba vietu, klasi. Ar pedagoga palīdzību saskata skolas, sporta un mājas apģērba atšķirības. Iepazīstas ar skolas ēdnīcu. Mācās uzvesties pie galda.
Darbs ar plastilīnu, plastiku un citiem plastiskiem materiāliem	19	Plastilīna un plastikas pamatīpašība – plastiskums Plastisku materiālu daudzveidība Plastilīna un plastikas krāsas Darba vietas sagatavošana darbam Materiāla sagatavošana veidošanai Dažāda resnuma un garuma nūjiņas un stabiņi Veidojums no nūjiņām un stabiņiem – trepes, sēta, koks, egle u. c. Lodveida priekšmetu veidošana Iespiedumu veidošana	Iepazīst plastiskus materiālus – plastilīnu, plastiku – un to īpašības. Mācās sagatavot savu darba vietu darbam. Mācās veidot vienkāršus veidojumus no plastilīna un plastikas. Mācās izveidot kompozīciju no izgatavotā. Mācās strādāt pa pāriem un grupā. Veido iespiedumus plastilīnā. Mācās izveidot plastilīna aplikāciju un telpiskus veidojumus.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
		<p>Kompozīcijas veidošana no izgatavotajiem augļiem un dārzeņiem – augļi šķīvī, dārzeņi grozā u. c.</p> <p>Plastilīna aplikācijas veidošana</p> <p>Telpiski veidojumi no plastilīna un plastikas (koks, puķe, māja u.c.)</p>	
Darbs ar papīru	18	<p>Papīra veidi</p> <p>Papīra īpašības – salokāms, saburzāms, saplēšams, griežams utt.</p> <p>Papīra krāsas</p> <p>Darba drošības noteikumi, lietojot grieznes</p> <p>Papīra plēšana pa iezīmētu līniju – taisnu, liektu, riņķa līniju</p> <p>Dažāda lieluma un krāsas figūras veidošana plēšanas tehnikā (aplī, trijstūri u. c.)</p> <p>Kompozīciju veidošana no izplēstajām figūrām (grupu darbs)</p> <p>Vienkāršu šablonu apzīmēšana</p> <p>Apzīmētu figūru izgriešana ar grieznēm (augļi, dārzeņi, sēnes u. c.)</p> <p>Aplikāciju veidošana</p> <p>Vienkārši telpiski dekorī</p>	<p>Iepazīstas ar papīra daudzveidību, to īpašībām.</p> <p>Nosauc krāsas.</p> <p>Ievēro drošības noteikumus, strādājot ar grieznēm.</p> <p>Prot plēst papīru pa iezīmētām līnijām.</p> <p>Mācās strādāt grupā.</p> <p>Mācās apzīmēt šablonu.</p> <p>Mācās griezt ar grieznēm pa iezīmētām līnijām, zina drošības noteikumus.</p> <p>Mācās veidot aplikācijas.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību gatavo telpu dekorus.</p>
Darbs ar dabas materiāliem	11	<p>Tuvākajā apkārtnē esošo dabas materiālu izpēte un iepazīšana</p> <p>Dabas materiālu īpašības</p> <p>Dabas materiālu vākšana un sagatavošana</p> <p>Dažādu lapu herbārija veidošana</p> <p>Lapu virtenes uz stieples</p>	<p>Iepazīst tuvākajā apkārtnē esošos dabas materiālus, mācās vākt un sagatavot tos darbam.</p> <p>Mācās izgatavot lapu herbāriju.</p> <p>Prot savērt lapu virtenes.</p> <p>Mācās krāsot akmentiņus, veido</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
		<p>Akmentiņu krāsošana dažādās krāsās, kompozīcijas izveidošana</p> <p>Modelēšana uz papīra, smiltīs (sniegā) ar dažādiem dabas materiāliem</p> <p>Vienkārši telpiski izstrādājumi no dabas materiāliem, savienojumiem, izmantojot plastiskus materiālus</p> <p>Vienkāršu telpu dekoru izgatavošana</p>	<p>kompozīciju.</p> <p>Apgūst modelēšanas pamatus.</p> <p>Mācās veidot telpiskus veidojumus.</p> <p>Mācās izgatavot vienkāršus telpu dekorus.</p>
Darbs ar tekstilijām	8	<p>Diegu un dzijas dažādība (smalka, rupja dzija un diegi)</p> <p>Dažāda garuma diegu un dzijas noraušana un nogriešana</p> <p>Krāsainu diegu sasiešana</p> <p>Diegu tīšana uz kartona</p> <p>Aukliņu vēršana (kurpēs, caur kartonā izdurtiem caurumiņiem, sagatavotiem trafaretiem u. c.)</p>	<p>Iepazīstas ar dažādu diegu un dziju veidiem.</p> <p>Prot noraut un nogriezt diegu un dziju.</p> <p>Atkārtu krāsu saskaņošanu.</p> <p>Mācās tīt diegu uz kartona.</p> <p>Mācās izvērt aukliņas.</p>
Darbs ar stiepli	8	<p>Mīkstās stieples, to īpašības</p> <p>Burtu un ciparu formu izlocīšana</p> <p>Vienkāršu ģeometrisku formu izlocīšana</p> <p>Ķēdītes veidošana no mīkstās stieples</p> <p>Vienkāršas figūras no stieples pēc zīmējuma</p>	<p>Strādā ar mīksto stiepli.</p> <p>Mācās izlocīt burtu, ciparu un ģeometriskas formas.</p> <p>Veido ķēdīti no stieples gabaliņiem.</p> <p>Mācās izlocīt vienkāršas figūras pēc zīmējuma.</p>

2. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Ievadnodarbība	2	Uzvedība, drošības tehnikas un sanitāri higiēniskās prasības rokdarbu stundās Sagatavošanās darbam, darba vietas sagatavošana	Ievēro drošības tehnikas un sanitāri higiēniskās prasības rokdarbu stundās. Prot sagatavot savu darba vietu darbam.
Sadzīves kultūra	8	Apģērba un apavu kopšana Telpu uzkopšana Telpaugu laistīšana Veselīgs uzturs Dārzeņu plate Vienkārši dārza kopšanas darbi	Mācās rūpēties par apģērba un apavu tīrību. Ir iepazinis dažus telpu kopšanas paņēmienus. Aplaista telpaugus. Nosauc veselīgus produktus. Mācās sagriezt dārzeņus. Veic vienkāršus dārza kopšanas darbus.
Darbs ar plastilīnu, plastiku un citiem plastiskiem materiāliem	17	Plastisku materiālu daudzveidība Ģeometrisku formu veidošana uz plaknes, izmantojot plastilīna nazīti Telpiski veidojumi no plastiskiem materiāliem, lietojot plastilīna nazīti (kubs, māja, mašīna, trauki) Nospiedumu veidošana Sāļās mīklas pagatavošana Vienkārši izstrādājumi no sāļās mīklas (bumbiņas, krelles, sēnes, burti, cipari, eglīšu rotājumi) Sāļās mīklas veidojumu krāsošana Vienkāršas aplikācijas plaknē (sāļās mīklas)	Iepazīstas ar dažādiem plastiskiem materiāliem. Apgūst veidošanu, izmanto nepieciešamos darbarīkus. Veido nospiedumus. Mācās veidot telpiskus priekšmetus no plastiskiem materiāliem. Mācās pagatavot sāļo mīklu. Veido darbus no sāļās mīklas. Mācās izveidot un krāsot vienkāršas aplikācijas plaknē.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Darbs ar papīru	15	Vingrinājumi papīra locīšanā Papīra gofrēšana – vēdekļis Papīra plēšana – mozaīkas izveidošana Plēsta aplikācija, krāsu saskaņošana (koki rudenī, augļi u. c.) Virtenes no papīra Telpu dekorī Grāmatzīmes izgatavošana Aplikācija	Loka papīru pēc parauga. Mācās gofrēt papīru un to izmanto izstrādājuma gatavošanā. Mācās izplēst detaļu pa iezīmētu līniju, prot to izmantot aplikācijā. Mācās līmēt, ievēro sanitāri higiēniskās prasības. Izgatavo virtenes un telpu dekorus.
Darbs ar dabas materiāliem	12	Dabas materiālu pareiza vākšana un uzglabāšana (zīles, pīlādžogas, kastaņi, gliemežvāki, sēkliņas u. c.) Ziedu herbārijs Sauso ziedu aplikācija Dažādu dabas materiālu krāsošana un apgleznošana Kolāžu veidošana Sūnu bumbu pagatavošana Drošības noteikumi, strādājot ar stiepli un adatu (ar noapaļotu galu) Virtenes no sīkiem dabas materiāliem Telpiski izstrādājumi (putni, dzīvnieki, vaboles u. c.) Aplikācija	Savāc dabas materiālus. Mācās veidot ziedu herbāriju, izveidot aplikācijas. Mācās nokrāsot dabas materiālus un veido kolāžas. Mācās izgatavot sūnu bumbas, dekorēt. Ievēro drošības noteikumus, strādājot ar adatu un citiem piederumiem.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Darbs ar tekstilijām	10	<p>Diegu un dzijas vīšana</p> <p>Vienkārša sietā pušķa izgatavošana</p> <p>Audumu daudzveidību un īpašību apguve</p> <p>Auduma griešana ar norādi (pa iezīmētām līnijām)</p> <p>Vienkāršas auduma aplikācijas (saule, ābols, māja, koks, sēne u. c.) veidošana</p> <p>Telpu dekoru izveide</p>	<p>Mācās savīt diegus un dziju.</p> <p>Mācās izgatavot sieto pušķi.</p> <p>Ievēro darba drošību, strādājot ar grieznēm.</p> <p>Līmē vienkāršas auduma aplikācijas.</p> <p>Mācās izgatavot telpu dekorus.</p>
Darbs ar stiepli un koku	8	<p>Stiepļu veidi, to lietojums</p> <p>Mīkstās stieplītes tīšana ap zīmuli – spirāles izveidošana</p> <p>Dažādu figūru locīšana pēc šablona</p>	<p>Apskata dažādus stiepļu veidus.</p> <p>Mācās tīt spirāli.</p> <p>Mācās izlocīt figūras pēc šablona.</p>

3. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Ievadnodarbība	2	Rokdarbu stundu specifika Uzvedības, drošības tehnikas un sanitāri higiēniskās prasības rokdarbu stundās Darba drošība un darba vietas iekārtošana	Uzzina, ko apgūs rokdarbu stundās. Ievēro drošības tehnikas un sanitāri higiēniskās prasības.
Sadzīves kultūra	8	Izglītojamā darba vieta, tās uzturēšana kārtībā Telpu uzturēšana, kopšana. Telpu uzkopšanas darbarīki, sadzīves atkritumi Apģērba kultūra Galda kultūra Dažādu produktu izmantošana uzturā Sviestmaižu pagatavošana Vienkārši dārza kopšanas darbi, to apguve Sauso ziedu, augu izmantošana telpu rotāšanai Sadzīves atkritumi, to pareiza šķirošana	Mācās uzturēt kārtībā savu darba vietu, klasi. Pazīst un prot lietot telpu kopšanai nepieciešamos darbarīkus. Saskata, kādi darbi jāveic apkārtnes uzturēšanā un sakopšanā. Rūpējas par savu apģērbu. Prot uzvesties skolas ēdnīcā vai kafejnīcā. Gatavo sviestmaizes un tēju, izvieto uz galda nepieciešamos traukus un galda piederumus.
Darbs ar plastilīnu, plastiku un citiem plastiskiem materiāliem	12	Telpiski veidojumi no plastiskiem materiāliem Praktiski izstrādājumi (svečturi, salvešu turētāji, sienas vai telpu dekori u. c.)	Gatavo dažādus telpiskus izstrādājumus. Pēc skices veido dekorus un kompozīcijas, izmantojot citus materiālus.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Darbs ar papīru	14	<p>Papīra locīšana – origami</p> <p>Papīra plēšana, griešana – kompozīcijas veidošana</p> <p>Aplikācija, krāsu saskaņošana</p> <p>Telpu dekori, vitrāžas. Darbam ar papīru izmantojamie darbarīki (grieznes, papīra nazis)</p> <p>Apsveikumu pagatavošana</p>	<p>Prot plēst, griezt, locīt, burzīt un gofrēt papīru.</p> <p>Mācās veidot kompozīcijas no papīra un saskaņot krāsas.</p> <p>Prot saskatīt izstrādājuma lietošanas iespējas.</p> <p>Mācās strādāt ar papīra nazi.</p> <p>Mācās vērtēt pagatavotos izstrādājumus.</p>
Darbs ar dabas materiāliem	14	<p>Dabas materiālu vākšana, glabāšana (lapas, ziedi, salmi, smilgas, sēklas, saknes, tāss u. c.)</p> <p>Kolāžu veidošana</p> <p>Tautiskie raksti</p> <p>Telpiski izstrādājumi</p> <p>Specifika darbā ar stiepli, adatu, īlenu</p> <p>Aplikācijas veidošana</p> <p>Materiālu apstrāde un savienošana</p>	<p>Mācās veidot kompozīciju, plānot izstrādājuma gatavošanas secību.</p> <p>Mācās gatavot puzurus.</p> <p>Gatavo aplikācijas un kolāžas no dažādiem dabas materiāliem.</p> <p>Mācās vērtēt pagatavotos izstrādājumus.</p> <p>Ievēro darba drošības noteikumus, strādājot ar adatu un īlenu.</p> <p>Mācās apstrādāt un savienot dažādus materiālus.</p>

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Darbs ar tekstilijām	14	<p>Diegu, dzijas, auklu pīšana</p> <p>Dzijas uztinumu veidošana, efektdzijas</p> <p>Materiāli un darbarīki šūšanai</p> <p>Audumu daudzveidība, īpašības, izmantošanas iespējas</p> <p>Dūrienu veidi (uz papīra un auduma)</p> <p>Dažādu audumu griešana ar grieznēm pa iezīmētām līnijām</p> <p>Izstrādājuma piegrieztnē</p> <p>Vienkāršas roku vai pirkstiņlelles (dzīvnieki, pasaku tēli)</p> <p>Tamborēšana (tamboradata, materiāli tamborēšanai, to izvēle)</p>	<p>Prot pīt pīnītes, veidot dziju uztinumus (zīmuļu turētājs, rokassprādze, ainava u. c).</p> <p>Mācās izvēlēties diegam piemērotu adatu.</p> <p>Mācās sašūt divas auduma detaļas, izšūt dažādus dūrienu veidus.</p> <p>Mācās gatavot vienkāršas roku un pirkstiņlelles, savienojot detaļas ar līmi.</p> <p>Mācās tamborēt pīnīti, prot pagatavot izstrādājumus, izmantojot pīnītes.</p> <p>Mācās novērtēt savus un citu pagatavotos izstrādājumus.</p>
Darbs ar stiepli un koku	6	<p>Telpiski izstrādājumi no stieples</p> <p>Izstrādājuma skice</p>	<p>Ar pedagoga palīdzību mācās zīmēt skici, plāno darbu secību.</p> <p>Mācās gatavot telpiskus izstrādājumus no stieples, papildinot tos ar tekstilmateriāliem un dabas materiāliem.</p>

4. klase

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Ievadnodarbība	2	Rokdarbu stundu specifika Uzvedības, drošības tehnikas un sanitāri higiēniskās prasības rokdarbu stundās Darba drošība un darba vietas iekārtošana	Uzzina, ko apgūs rokdarbu stundās. Ievēro drošības tehnikas un sanitāri higiēniskās prasības.
Sadzīves kultūra	12	Izglītojamā darba vieta, tās uzturēšana kārtībā Telpu uzturēšana, kopšana un pārveidošana Skolas, sporta, mājas, darba, atpūtas un svētku apģērbs, apavi, to kopšana Cilvēka uzturs Dažādu produktu izmantošana uzturā Ēdienu gatavošana un pasniegšana Galda kultūra Skolas apkārtnes kopšana. Apkārtnes uzkopšanas darbarīki, sadzīves atkritumi	Prot uzturēt kārtībā savu darba vietu, klasi. Zina skolas, sporta, mājas, darba, atpūtas un svētku apģērba atšķirības, mācās izvēlēties apģērbus un apavus atbilstoši pasākumam. Mācās sakārtot svētku apģērbus un apavus. Prot rīkoties ar galda piederumiem. Mācās izvēlēties un ekonomiski lietot pārtikas produktus. Gatavo svētku sviestmaizes. Mācās galda kultūru. Pazīst un prot lietot apkārtnes kopšanai nepieciešamos darbarīkus.
Darbs ar plastilīnu, plastiku un citiem plastiskiem materiāliem	8	Telpiski veidojumi no plastiskiem materiāliem Praktiski izstrādājumi (rotaslietas, dekori u. c.)	Prot gatavot dažādus telpiskus izstrādājumus. Pēc parauga veido dekorus un kompozīcijas, izmantojot plastilīnu vai plastiku. Prot gatavot vienkāršas rotaslietas. Mācās apstrādāt un savienot dažādus materiālus.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Darbs ar papīru	10	Papīra locīšana – origami – pēc parauga Papīra plēšana, griešana – kompozīcijas veidošana Telpu dekorī Apsveikuma, galda kartes, fotogrāfiju rāmīšu pagatavošana	Veido kompozīcijas, saskaņo krāsas. Prot izstrādājumu lietot praktiski. Mācās strādāt ar papīra nazi. Prot lietot dažādus papīra apstrādes veidus. Novērtē pagatavotos izstrādājumus.
Darbs ar dabas materiāliem	14	Dabas materiālu izmantošana rotāšanā Kolāžu veidošana Telpiski izstrādājumi. Aplikācija Dažādu materiālu izmantošanas iespējas Materiālu apstrāde un savienošana Lielformāta darbi (grupu darbs) Vienkāršu rotaslietu izgatavošana	Mācās veidot kompozīciju, plānot izstrādājuma gatavošanas secību. Gatavo vienkāršus puzurus. Gatavo apsveikumus vai galda kartes, izmantojot dažādus dabas materiālus. Vērtē pagatavotos izstrādājumus. Mācās saskatīt dažādu materiālu izmantošanas iespējas izstrādājumu gatavošanā. Mācās saskatīt pozitīvo sasniegumu savā un citu darbā.
Darbs ar tekstilijām	16	Materiāli un darbarīki šūšanai un izšūšanai Audumu daudzveidība, īpašības, izmantošanas iespējas Dūrienu veidi Auduma griešana ar grieznēm pa iezīmētām līnijām. Izstrādājuma piegrieztni Mīksto rotaļlietu gatavošana (dzīvnieki, pasaku tēli) Tamborēšana (tamboradata, materiāli tamborēšanai, to izvēle) Mezglošana (vienkāršie mezgli, aukliņas mezglošana)	Izvēlās diegam piemērotu adatu. Prot sašūt divas auduma detaļas un izšūt dažādus dūrienu veidus. Mācās gatavot mīkstās rotaļlietas. Mācās tamborēt. Mācās mezglot. Veido gatavo izstrādājumu izstādes, pārrunā darba rezultātus.

Tēma	Stundu skaits	Temats	Mācību darbības un vēlamais rezultāts
Darbs ar stiepli un koku	8	<p>Telpiski izstrādājumi no stieples un koka</p> <p>Koks, tā īpašības, apstrāde</p> <p>Izstrādājuma skice, gatavošana, izmantojot apstrādātas koka detaļas</p>	<p>Salīdzina dažādu koku struktūras.</p> <p>Mācās apstrādāt koksni.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību mācās zīmēt skici, plāno darbu secību.</p> <p>Gatavo izstrādājumus no stieples un koka (kaklarota, rokassprādze).</p> <p>Spēj novērtēt savu darbību un sasniegto rezultātu.</p>

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību speciālās izglītības programmās nosaka Ministru kabineta 2006. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 492 "Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība speciālās izglītības programmās". Izglītojamo ar garīgās attīstības traucējumiem mācību sasniegumus vērtē, ievērojot izglītojamo attīstības līmeni, spējas un veselības stāvokli.

Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē daudzpusīgi un objektīvi, lai īstenotu šādus principus:

- prasību atklātības un skaidrības princips – prasības tiek formulētas atklāti, skaidri un saprotami atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim;
- pozitīvo sasniegumu summēšanas princips – izglītojamā mācību sasniegumi tiek vērtēti, summējot pozitīvos sasniegumus iegaumēšanas un izpratnes, zināšanu praktiskās lietošanas un radošās darbības līmenī;
- vērtējuma atbilstības princips – izglītojamā zināšanu, prasmju un iemaņu vērtēšana notiek atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim. Vērtējot tiek ņemts vērā Valsts Pedagoģiski medicīniskās komisijas noteiktais izglītojamā attīstības traucējumu veids, viņa spējas un veselības stāvoklis, attieksme pret mācību darbu;
- vērtējuma noteikšanai izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto rakstiskas, mutiskas un kombinētas pārbaudes, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus;
- vērtēšanas regularitātes princips – mācību sasniegumi tiek vērtēti regulāri, lai pārliecinātos par izglītojamā iegūtajām zināšanām, prasmēm, iemaņām un mācību sasniegumu attīstības dinamiku.

Vērtēšana ir mācību procesa sastāvdaļa, tāpēc veicama visā mācību laikā, izvēloties piemērotāko vērtēšanas vietu mācību procesā, vērtēšanas mērķi, vērtēšanas metodisko paņēmieni.

Ir jāizmanto dažādi pārbaudes darba veidi, lai izglītojamajiem būtu iespējams parādīt savas zināšanas un prasmes.

Vērtēšana ir veicama dažādos mācību procesa posmos.

Vērtētājs var būt: pats izglītojamais, klasesbiedri, pedagogs (iekšējā vērtēšana); skolas administrācija, vecāki, eksperti, valsts un pašvaldības institūcijas (ārējā vērtēšana).

Ievadvērtēšana (diagnosticējošā vērtēšana) notiek pirms temata vai mācību kursa sākuma. Tā sniedz informāciju par izglītojamā sagatavotības līmeni, uzsākot tēmas apguvi. Ievadvērtēšana konstatē izglītojamā zināšanas pirms mācību procesa, tēmas apguves uzsākšanas, motivē izglītojamā aktīvam mācību darbam; saskaņo izglītojamo un pedagoga sadarbības formas, precizē mācību mērķus un uzdevumus. Iespējamie metodiskie paņēmieni: saruna, jautājumi un atbildes, praktiskais darbs, novērošana.

Kārtējā vērtēšana (formatīvā vērtēšana) notiek mācību laikā. Tā informē par mācību procesa norisi un konstatē izglītojamo sasniegumus, lai tos uzlabotu, kontrolē un saskaņo mācību procesa norises, mācību mērķa, izmantoto mācību metožu atbilstības. Iespējamie metodiskie paņēmieni: novērošana, praktiskais darbs, darbu mape, izglītojamo pašvērtējums.

Nobeiguma vērtēšana (summatīvā vērtēšana) notiek mācību tēmas beigās. Tā nosaka, kā īstenotas programmas prasības, konstatē izglītojamo zināšanu un prasmju apguves līmeni, beidzot tēmu, mācību gadu. Iespējamie metodiskie paņēmieni: praktiskais darbs, darbu skates, izglītojamo savstarpējais novērtējums.

Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes

Mācību līdzekļi

1. Mācību literatūra

1.1. Ieteicamās mācību grāmatas (sk. IZM ISEC izdotos ieteicamās mācību literatūras sarakstus).

1.2. Uzziņu literatūra: enciklopēdijas, mājturības un tehnoloģiju rokasgrāmatas, uzturlīdzekļu ķīmiskā sastāva tabulas, populārzinātniskie žurnāli un citi preses izdevumi, kuros ietverta mācību priekšmetam aktuāla informācija.

1.3. Periodiskie izdevumi.

1.4. Interneta resursi.

2. Uzskates un tehniskie līdzekļi, iekārtas

2.1. Uzskates līdzekļi: tabulas, plakāti, attēli u. tml.

2.2. Tehniskie līdzekļi un iekārtas: dažādas iekārtas un ierīces – ledusskapis, plīts, izlietne, mikseris u. c.; piederumi ēdienu gatavošanai un galda klāšanai; darba aizsardzības līdzekļi; piederumi drošībai un uzkopšanas darbiem; materiāli daudzveidīgu tehniku apguvei – papīrs (dažādu struktūru, reljefu papīrs, kartons u. c.), tekstilmateriāli un dabas materiāli, palīgmateriāli – rāmji darbu eksponēšanai, līmlentes, knaibles u. c.; darba aizsardzības līdzekļi, piederumi drošībai un uzkopšanas darbiem – sukas, dvieļi, mazgāšanas līdzekļi, paplātes, tekstilmateriālu atgriezumtu tvertne; pirmās palīdzības aptieciņa.

Mācību metodes

Ieteicamas metodes, kas nodrošina mācību satura mērķu un uzdevumu īstenošanu, ņemot vērā izglītojamo attīstības, spēju līmeni un veselības stāvokli.

Metodes	Skaidrojumi	Piemēri
Apskats	Pedagogs rosina izzināt situāciju par kādu jautājumu. Izglītojamie iegūst informāciju no vecākiem, draugiem, paziņām (veicot aptauju), no grāmatām, žurnāliem, rezultātus apkopo.	Apkopo informāciju par dažādu amatu meistariem (galdniekiem, namdariem, šuvējām, audējām u. c.).
Āra nodarbības	Pedagogs sagatavo jautājumus vai uzdevumus, uz kuriem izglītojamie atbildi var rast dabā. Izglītojamie novēro, veic pārrunas.	Izglītojamie aplūko dažādus dabas objektus, mācās tos raksturot, salīdzināt, veidojot jautājumus.
Debates	Pedagogs (vai izglītojamie) piedāvā apspriešanai kādu apgalvojumu. Diviem izglītojamajiem vai izglītojamo grupām ir uzdevums argumentēti aizstāvēt divus pretējus viedokļus.	Pedagogs izvirza kādu apgalvojumu, piemēram, "saldumi brokastīs stiprina veselību", izglītojamie tiek aicināti izteikties par to, pamatojot savu viedokli.
Demonstrēšana	Pedagogs rāda un stāsta izglītojamajiem, kā kaut ko dara.	Pedagogs rāda un stāsta, kā veido kompozīciju, piešuj pogu vai uzklāj galdu.
Ekspozīcijas iekārtošana	Izglītojamie ar pedagoga palīdzību noformē savus izstrādājumus eksponēšanai, izvieto eksponātus uz stendiem, galdiem, podestiem u. c.	Izglītojamie pedagoga vadībā veido ekspozīciju. Darbu vērtēšanā piedalās visi izglītojamie. Var organizēt skatītāju balvu.
Intervija	Pedagogs uzdod izglītojamajiem iztaujāt par noteiktu tematu vienu vai vairākus cilvēkus. Izglītojamie pēc sarunas apkopo rezultātus un veido secinājumus.	3.,4.klasē intervē vienaudžus par ģērbšanās stilu, par dabas materiāliem un to izmantošanu savos darbos.

Metodes	Skaidrojumi	Piemēri
Izpēte	Pedagogs uzdod izpētīt kādu jautājumu vai problēmu. Izglītojamie izdomā jautājumus, uz kuriem jāmeklē atbildes, vāc informāciju, izvirza pieņēmumus, pārbauda tos, nosaka iespējamus risinājumus.	3.,4.klasē pedagogs kopā ar izglītojamajiem izpēta dažādu produktu piedāvājumu un cenas dažādos veikalos, izpēta un salīdzina dažādus adījumu rakstus.
Jautājumi	Pedagogs vai izglītojamie mutvārdos uzdod jautājumus par noteiktu tematu.	Izglītojamie mācās uzdot mērķtiecīgus jautājumus, lai iegūtu nepieciešamo informāciju.
Kooperatīvās mācīšanās metodes	Pedagogs piedāvā izglītojamo grupām uzdevumu, kur nepieciešama izglītojamo sadarbība, jo rezultāti ir atkarīgi no katra grupas dalībnieka paveiktā. Grupas dalībnieki ir ar dažādām zināšanām un spējām, mācās cits no cita. Pedagogs organizē norisi un konsultē izglītojamos.	Izglītojamo grupas veic uzdevumus, lai kopīgi darinātu klases telpas interjeram atbilstošu izstrādājumu. Izglītojamo grupas kopīgi gatavo dažādus salātu veidus vai sviestmaizes.
Mācību ekskursija	Mācību ekskursija ir vizīte uz reālu iestādi vai darbības vietu, lai tās laikā iegūtu informāciju un padziļinātu mācību satura izpratni.	Mācību ekskursija uz elektropreču, celtniecības materiālu, tekstilmateriālu vai citu veikalu, ražošanas uzņēmumu. Ciemošanās pie amata meistara.
Mācību dialogs	Pedagogs uzdod jautājumus un vada sarunu atbilstoši saņemtajām atbildēm.	Pedagogs vada sarunu par izglītojamajiem aktuāliem jautājumiem, piemēram, palīdzība dzīvniekiem ziemā (pirms tematiski atbilstoša darba veikšanas). Pedagogs veicina izglītojamo izteikšanās prasmes attīstību. Izglītojamie var gūt atbildes uz sev aktuāliem jautājumiem neformālā gaisotnē.
Praktiskais darbs	Izglītojamie atbilstoši mācību uzdevumam veic mācību darbu, lietojot apgūtās zināšanas, prasmes, strādājot individuāli vai grupā.	Izglītojamie, gatavojot ēdienu un darinot izstrādājumus, apgūst praktiskās iemaņas.

Metodes	Skaidrojumi	Piemēri
Situāciju izspēle	Pedagogs mutiski piedāvā izglītojamajiem reālas situācijas aprakstu. Izglītojamie risina šo situāciju, uzņemoties dažādus situācijai atbilstošus pienākumus un izspēlējot tos.	Pedagogs izglītojamajiem piedāvā kādu situāciju, piemēram, nelaimes gadījums mājās vai nejauši iegūta trauma. Izglītojamie plāno rīcību un izspēlē to.
Spēles	Pedagogs ir sagatavojis atbilstošajai tēmai vai konkrētajai stundai tematiski atbilstošu galda spēli vai kustību spēli un iepazīstina ar tās noteikumiem izglītojamos. Izglītojamie iesaistās spēlē. Spēli pēc pedagoga norādījumiem var sagatavot arī izglītojamie.	Pirms dzīvnieku, pirkstiņu lellīšu modeļu darināšanas var izspēlēt kustību spēli, attēlojot dzīvniekus.
Stāstījums	Pedagogs izklāsta kāda temata saturu, tas var būt kādu ideju, viedokļu, faktu, teoriju vai notikumu izklāsts. Izglītojamie klausās, uzdod jautājumus.	Izglītojamie veido jautājumus par pedagoga stāstīto. Izglītojamais mācās veidot stāstījumu par to, ko iemācījies mājās, skolā, ārpuskolas nodarbībās.
Vingrināšanās	Pedagogs uzdod un izglītojamie vairākkārtīgi izpilda vienveidīgas darbības.	Izglītojamie vingrinās, apgūstot materiālu apstrādes operācijas, piemēram, vingrinās locīt, līmēt, griezt ar šķērēm.